

Slniečko 9

ROČNÍK 49

MÁJ 1995

5 SK

Založené v Matici slovenskej r. 1927

Obnovené v Mladých letách r. 1969

VEĽKÁ LITERÁRNA SÚŤAŽ

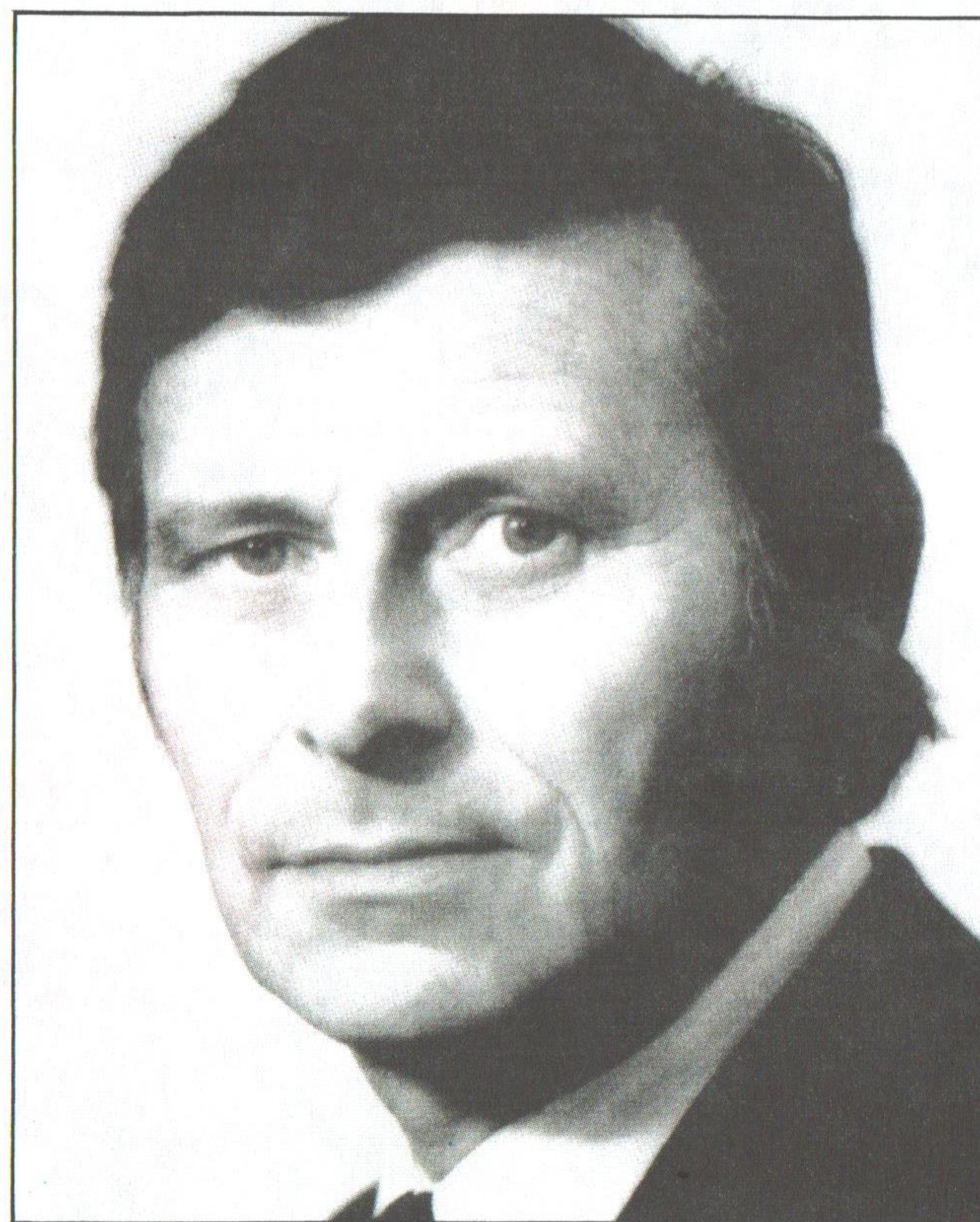
MILÍ SLNIEČKÁRI,

hovorí sa, že máj je najkrajší mesiac v roku. Príroda prekypuje kvitnúcim pôvabom, láka na výlety. Čo by ste povedali dobrodružnej plavbe na jednej neobyčajnej plachetnici? Na takú vás pozýva pán spisovateľ z májového kola Veľkej literárnej súťaže.

Aj tento mesiac zo správnych odpovedí vyžrebujeme desať šťastných výhercov, ktorí od nás dostanú pekné knihy. Všetky správne odpovede budú na konci školského roka zaradené do veľkého žrebovania o športový terénny bicykel.

Držím vám palce!

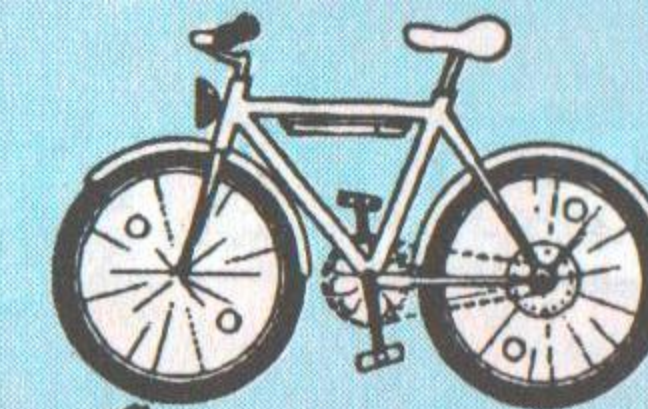
O pánovi spisovateľovi, ktorého vám dnes predstavujeme, je známe, že všetko, čo si požičia, statočne vráti. Táto ušľachtilá vlastnosť sa mu dostala aj do priezviska. Aspoň hneď každý vie, s kým má do činenia. Len si všimnite jeho priamy pohľad! Nepripomína vám vetrom ošľahaného morského vlka? Mne veru áno. A hoci pán spisovateľ nikdy nebol lodivodom ani kapitánom, more a vodu má veľmi rád. Preto sa možno niekedy cíti ako námorník na suchu. V jeho snoch blikáva belasý maják a nočnú tmú mu presvetľuje lampáš malého plavčíka. Ak predsa len vystúpi na palubu nejakej lode, bude to dozaista plachetnica Nonsens. Že neviete, čo je to nonsens? Nonsens je nezmysel. Ale môžem vás ubezpečiť, že v tomto prípade ide o samé krásne nezmysly-výmysly. Takým môže byť napríklad spisovateľova obľúbená hra Kto dovidí na dno. Z roka na rok je však ťažšia, lebo rieky sú už také znečistené, že šancu vyhrať má už len Bystrozraký. Napriek tomu sa však v spisovateľovej Tulirodine našiel kúzelník s farbičkami, ktorý sa rozhodol, že nájde čistý pramienok. Keď ho našiel, pozdravil: „Dobré ráno, pramienok!“ a porozprával mu rozprávku o dúhovej lodi. To sa pramienku zapáčilo, a tak sa pustil

dolu dolinou do najbližšej rieky, aby takú loď uvidel na vlastné oči.

Tu by som mohla azda aj skončiť. Verím, že meno pána spisovateľa ste už uhádli. Ak nie, pri

SLNIEČKÁRSKY BICYKEL

Ilustrovala
KRISTÍNA ŠIMKOVÁ

hľadání vám zaručene pomôže Uzlík a Nitka alebo kráľ s gitarou. Neveríte? Nože si ich zavolať na pomoc! Správnu odpoveď na korešpondenčnom lístku nám pošlite do 25. mája na adresu redakcia Slniečko, Nám. SNP 12, 815 19 Bratislava.

Na vaše správne odpovede sa teší

LUBICA KEPŠTOVÁ

Choré slniečko

Najar bolo deťom slniečko veľmi vzácne. Nasiali mak a spievali Vyjdi, vyjdi, slnko, na makové zrnko! A ono, staré dobráčisko, vyšlo na všetky makovice, len aby im nepokazilo radosť.

„Deti, deti!“ volalo a behalo stále za nimi ako mladšia sestra, až to deti omrzelo a ukryli sa mu v chládku.

„To iba dnes,“ utešovalo sa večer slniečko a celú noc si ležilo lúče a pripravovalo najkrajšie plamienky. Ráno naštartovalo a na plný plyn sa kotúľalo po oblohe. A myslíte si, že si ho deti všimli? Kupovali si zmrzlinu a pozerali iba na ňu, či v nej náhodou nenájdu kúsok ľadu alebo osu.

„Čo to len môže byť tá zmrzlina, keď im tak chutí?“ húpalo slniečko. „Musím ju ochutnať!“

Natiahlo vyleštený lúč k Evičkinej zmrzline a troška jej z nej olizlo.

„Výborné, ako cencúle na streche čokoládového paláca. A tak isto aj chladí a zaháňa smäd.“

Potom olizlo zo zmrzliny aj Zuzke, Petrovi, Vierke, Milošovi a rad-radom všetkým deťom a ešte raz od začiatku až ho rozbolelo hrdlo. Začalo pokáškavať a nemohlo sa dočkať chvíle, keď sa dostane na západnú križovatku a odtiaľ čím-čím skôr do Zapadákov.

Ráno sa prebudilo celé rozpálené a vybralo sa hľadať lekára. Prišlo k búľľavému stromu, ale sova ho nebola ochotná prehliaďnúť, lebo ju vraj na svetle bolia oči.

Čo malo slniečko robiť, kotúľalo sa ďalej, až prišlo k rieke.

„Kde je tu, prosím, lekár?“ opýtalo sa pstruha, ktorý sa vyhrieval v plytkej vode. Pstruh sa zasmial, až sa mu nad hlavou spravilo koliesko.

„V rieke a lekár? Čo ti to zišlo na um! Tu je každý zdravý ako ryba,“ odpovedal pstruh. „Ale keď nám už celé dni svieti, poradím ti. Choď do mesta!“

„Ďakujem,“ povedalo slniečko a išlo k ceste. S poslednými silami sa vyškriabalo na strechu autobusu medzi koše, v ktorých gágali husi.

„Tá dnešná doprava!“ sťažovalo sa v duchu, ale

tešilo sa, že sa vezie. Pred nemocnicou v meste zosadlo, pohľadkalo uja vrátnika a zamierilo do čakárne. A tu div divúci! Nadarmo sa nehovorí, že slnko je najlepší lekár. Všetci pacienti zrazu vy-zdraveli.

„Ďalší, prosím!“ povedal lekár, a keďže v čakárni zostalo iba slniečko, zavolať ho dnu. Sľúbil mu cukrík, aby sa nebálo, poklepával ho po hrudi a dal mu teplomer. Beda! Takú vysokú horúčku ešte nikomu nenameral. Milión stupňov! Zobral lyžičku a kázal mu otvoriť ústa a povedať Á.

„Á,“ vyslovilo slniečko, ale lyžička sa mu v ústach ihneď roztopila.

„Máš ústa ako pec,“ zadivil sa lekár, „ale chorobu som zbadal. Je to angína slniečkoris cum kašeľ,“ vyhlásil po latinsky. „Tri dni budeš ležať a dávať si na čelo mokré obláčiky! A nech ti viac neprípde na um naraz zjesť toľko zmrzliny!“

Slniečko sa vrátilo z nemocnice smutné. Lahlo si, jedlo penicilínové tabletky a pilo sirup. Vietor mu na čelo privial mokré obláčiky, preto bolo po celý čas zamračené a pršalo. Na štvrtý deň vietor obláčiky odvial a slniečku priniesol lízanku z veľkej dúhy. Keď ju zjedlo, hneď sa cítilo lepšie. Vyskočilo z postieľky a utekalo sa pogúľať po oblohe. Deti ho zbadali a vítali pesničkou Vyjdi, vyjdi, slnko, na makové zrnko! Ale mak už vrabce vyzobali a zvyšok pozbierali roľníci. Preto zišlo slniečko do potoka a plahočilo sa v ňom ako deti.

Mamičkinu pod

Mama má v očiach nezábudky,
na lícach beláska.

Keď mi je clivo, povie: „Pod,
mamička si ťa poláska.“

A dych má ako harmanček,
čo kvitne na lúkach.

Keď ublížim si, povie: „Pod,
mamička ti to pofúka.“

Nadídu mrazy, prituhne
a vietor kopí záveje.

Už pri dverách ma čaká: „Pod,
mamička si ťa zohreje.“

I v strachu iba ku nej bežím,
na perách joj! a beda!

Otvorí náruč, povie: „Pod,
mamička si ťa nedá.“

Chceš mať v máji

Robot hľadá chobot

Kde bol – tam bol
vševed-robot.
Prišiel k nemu smutný
slon:
„Ukradli mi v noci
chobot.
Ku komu si mám ísť poň?“

Vraví robot:
„Róber-óder,
chobot ti vzal
starý múr.
Ale ty mu za to zober
jednu
z odkvapových rúr.“

„Mudrc!“
slon si pod nos hudie,
„tiež mi vedel
radu dať!
Ktože mi ten chobot bude
každoročne
natierať?“

Obláčik na retiazke

Ak nemáš a chceš vodiť psíka,
uviaž si na remienok mráčik,
malý obláčik
a ten chlپáčik
bude tvoj psík.
Nehryzie a nešteká
na nijakého človeka,
do tašky sa zmestí
a má rád
mlieko z Mliečnej cesty.
Žiaľ,
je trošku – ako sa vraví –
je trošku prelietavý
kamarát.

Nový rok?

Rady baróna Prášila

Prší, nemáš pršíplášť?
Ani dáždnik? Zastav dážď:

vyšplhaj sa na oblaky,
vylej všetku vodu z nich
a deň bude zasa taký
jasný ako stránky kníh.

Chceš mať v máji Nový rok?
Urob tento poriadok:
tisíc hviezd znes v noci na zem,
a keď celá zasvieti,
Nový rok ťa v plnej kráse
pozdraví hneď vzápätí.

Plačeš? Aké dôvody?
Kľúč ti padol do vody?

V tomto – podľa môjho súdu –
treba postupovať tak:
obrať riekou proti prúdu,
aby tiekla naopak.

Krúti sa ti od hry hlava?
Od toho je ľahká sprava:

ak sú hviezdy – pozri na ne,
ak nie – skríkni mocne: chcem!
Poriadne si popľuj dlane,
zapri sa a – zastav zem.

Záhadná depeše

Zjari mi jeden ďateľ známy
vždy ráno k oknu zlieta
a vytukáva telegramy
z celého sveta.

Sú to vždy veľmi presné správy
o zdraví zimných hrušiek,
o stave červíkov a trávy
a zlatých mušiek

i o tom, kde sa dobre hniezdi,
kde chlपáci guľky hrajú
a o čom roztúlané hviezdy
v tme sa rozprávajú.

I tento rok mi ďateľ známy,
hopkajúc popri stene,
prináša všetky telegramy,
no skomolené.

Hľadám kľúč, čakám niečí zásah
čo vysvetlí hoc kúštik,
no ani z posledného, zdá sa,
nič nevyľúštim:

**ATŠOP AM ALIŽOLERP MANI
MELŠOP IT OTSEIM ABES ANYS**

A to je smutné, lebo ďateľ
zmizol jak zlodej z krámu.

Vylúšti dáky dobrý znateľ
text telegramu?

Keby som bol vtáčkom

Písal sa rok 1898. Milan Rastislav Štefánik v maďarskom Sarvaši zmaturoval. Odišiel študovať do Prahy. Cítil sa tam voľný ako vtáča, lebo už v sebe nemusel ukrývať svoje slovenské cítenie. Ved' ho pre národné sebavedomie dvakrát vyhodili zo školy. V rubrike národnosť si v Prahe hrdo uvádzal: Slovač.

Práve tu sa zblížil s budúcim hudobným skladateľom Mikulášom Schneiderom-Trnavským. Raz mu povedal:

„Mikuláš, doniesol som ti básničku. Skús ju zhudobniť. Ale meno mi na ňu nedávaj. Označ ju iba tromi hviezdami.“

Takto dajako to riekol budúci hviezdár. Básnička vyzerala takto:

Našiel som si v širom poli
fialôčku k mojej vôli,
fialôčku-frajerôčku k mojej vôli.
Frajerôčka moja milá
rada by sa vydávala.

Nevydávaj sa, ty milá,
buď len rok-dva trpezlivá.
Veď ti líčko neodkvetá
a ja musím preč do sveta.

Drobná básnička veľmi vystihuje osud citlivého chlapca, ktorý sa lúči s domovinou. Opúšťa milú i rodné Košariská ako ovečka košiar. Odchádza do sveta – za poznaním.

Milan mal rád svoju zhudobnenú básničku. Ešte radšej však mal pieseň od toho istého skladateľa Keby som bol vtáčkom. Prečo? Lebo bola o bytosti, ktorú on, slobodný mládenec, nado všetko miloval – o matke.

Pieseň šla s ním celým svetom, ktorý ako významný hviezdár pochodil: Európa, Afrika, Ázia, Severná a Južná Amerika. Až dva razy sa plavil do ďalekého-predalekého Tichomoria, kde je ostrovov ako hviezd. V oboch prípadoch doplával na ostrov Tahiti.

Rovnako ako hviezdy lákali ho i vtáčie lety. Keď vypukla prvá svetová vojna, lúči sa s ďalekohľadom a vstupuje do francúzskej armády

ako letec. Jeho odvaha nemá páru. Z obyčajného vojaka sa postupne stane generál.

Plecia astronóma ozdobili ligotavé generálske hviezdy.

Čo ako slávny veľmi túžil po svojej mamičke. Aj preto, lebo otca už nemal. Ach, Bože, ako len rád by bol zaletel na krídlach piesne za les. Lenže ten les bol ďaleko. Až na Slovensku.

Osud však rozhodol inak. Matka sa svojho syna nedočkala. Generál a minister Dr. Milan

JOZEF PAVLOVIČ

Ilustroval
JOZEF CESNAK

Rastislav Štefánik letí po vojne do vlasti. Ako najrýchlejší vták – lietadlom. Žiaľ, nedoletel. S prestreleným krídlom, ako tá kačička divoká, padol zvsoka. Pochovali ho v jeho rodisku. Tam, kde je najbližšie ku hviezdám – na vysokom Bradle.

Matka Albertína svojho syna prežila takmer o desať rokov. Zostal jej po ňom hlboký smútok v duši a Milankova pieseň milá, ktorá tentoraz matkinu prosbu nespĺnila.

Pomalý

1. Ke-by som bol vtáč - kom, le - tel by som
za les, poz - rieť sa, čo ro - bí,
poz - rieť sa, čo ro - bí,
ma - mič - ka mo - ja dnes.

2. Košielku mi šije, na mňa si spomína:
(:Vráť mi, Bože, vráť mi:) toho môjho syna.

Slovenský drahokam

Stavím sa s vami, milí slniečkári, že na takom výlete, na aký sa vyberieme dnes, ste ešte neboli. Nebudeme preskakovať z vrchu na vrch, nebudeme sa túlať po cestách ani plaviť po riekach. Zostúpime do podzemia (ale nie do jaskýň)! Najprv len v myšlienkach, lebo keby sme sa predsa len odvážili dnu, vytiahli by nás už len ako soľný cencúľ. Prečo? O chvíľu sa to dozviete.

Dnes pobudneme v Solivare pri Prešove. Baníci tu po stáročia fárili do bane, lámali kusiská soli podobnej ľadu a furmani ju potom rozvážali na vozoch–rebriniakoch až k Baltickému i Čiernemu moru. Soľ pevná ako kameň, preto sa volá kamenná. Baníci nemuseli ani podpery stavať, soľné klenby ťarchu zeme spoľahlivo uniesli. Za baníkmi zostávali siene, komnaty a komôrky, hotové soľné kráľovstvo.

Raz, keď sa priberali hĺbiť novú štôľňu a podľa starého zvyku sa v blízkej kaplnke mali pomodliť, hore na zemi husto pršalo. Jeden baník-figliar hovorí:

„Chlapi, čo by sme darmo mokli. Nepôjdeme hore, zostaneme tu. Zavediem vás do inej kaplnky, ale zahaste kahance a pomaly za mnou.“

Baníci, veselí chlapi, radi majú figle. Zhasli lojové kahany a vtipkujúc kráčali v tme čiernej ako kolomaž. Keď zastali, figliar rozsvietil. Baníci od prekvapenia div nepopadali na zem. Boli v kaplnke akoby z jedného kryštálu vytesanej. Vpredu oltárik. V stenách výklenky so sochami svätých. Luster i lavičky – a všetko z čírej soli.

Zvesť o soľnej kaplnke, ktorú traja kamaráti tajne po nociach vytesávali, sa rozletela po krajine a baníkom pribudla nová starosť – mnoho návštevníkov prichádzalo do Solivaru už nielen preto, aby videli slávnú soľnú baňu, ale aj kaplnku, v ktorej vari každý mesiac pribudla nová socha alebo iný soľný skvost.

Dvadsiateho februára 1752, teda pred 243 rokmi, fárili naposledy. Naposledy sa zastavili v soľnej kaplnke a pozdravili baníckym pozdra-

vom – zdar Boh! V nasledujúcu noc sa do bane prevalil mocný prúd vody a soľnú baňu zaplavil. Našťastie v bani nebol ani jediný baník.

Baníkom bolo ľúto za baňou, čo ich po stáročia živila, aj za krásnou soľnou kaplnkou. Keď zistili, že vodu nemožno odčerpať, pohli rozumom a namiesto pevnej kamennej soli začali ťažiť slanú vodu – soľanku - a z tej varia soľ po dnes.

Nuž preto sme sa nemohli spustiť do soľnej bane – je v nej hotové jazero. Ale do inej a ešte slávnejšej bane v Dubníku vojdeme priamo z peknej lúčky.

Lenže pozor! Nie tak rýchlo! Poprosíme nejakého geológa, aby šiel s nami. Vyzbrojíme sa svetrami a baterkami a vojdeme do podzemia lesnatej Šimonky, najvyššieho vrchu Slanských hôr. Zo svetla do tmy, z tepla do chladu. Zrazu sme v kráľovstve drahých kameňov – opálov. Kráčame za sprievodcom, bez ktorého by sme v štôľňach naisto zabľúdili, opatrne ideme po chodbách vytesaných v skale a hľadíme na kamenné steny v nádeji, že zazrieme iskrivý drahokam sršiaci zeleným, červeným, žltým či modrým ohňom.

Sami by sme ho ťažko našli, no sprievodca, ktorý baňu dôverne pozná, nám ukáže nielen opály, ale aj miesto, kde našli slávnu Gizelinu kaplnku – dutinu plnú ohnivých opálov. Kameň z nej dva mesiace brúsilo trinásť brusičov.

A na mieste, kde kusy kameňa s vrasteným opálom baníci otlkali, si pripomeňme, že opál, náš národný drahokam, tu ľudia nachádzali od nepamäti. Roku 1775 tu našli rekordný šesťstogramový opál, svojho času najväčší na svete. Na Slovensku ho, žiaľ, nevidíme, naše krásne drahokamy putovali do Viedne a Pešti. Vo viedenskom múzeu je dodnes aj náš krásny opál Harlekýn.

Veľa bohatstva vložila príroda do podzemia v Dubníku, veď v rokoch 1896 až 1903 stadiaľto do ústrednej banskej pokladnice v Budapešti vypravili 173 tisíc (!) opálov!

A akú slávu „preživali“ naše opály v čase svetovej výstavy vo Viedni (1873) a v Paríži (1879)? Čo vtedy o nich písali noviny?

„I naše slovenské poklady, opály (drahé ka-

Soľný hrad z konca 18. storočia, súčasť národnej kultúrnej pamiatky Solivar

mene) z Červenice v Šariši, rozchytali sa na ruvačky–mačky.“

Koľko bohatstva! Veď len Harlekýn ocenili na sedemtisíc dukátov! A koľko krásy!

Vyššie dvadsať kilometrov chodieb v útrobach Šimonky! Haldy vyrúbanej a vyvezenej hlušiny – všetko pre iskrivú krásu drahokamov. Dnes sú naše opálové bane opustené, hoci v ich sieňach je, chvalabohu, ešte veľa opálov. Aspoň sa nám

všetky neroztratil po múzeách a klenotníctvach v šírom svete.

Šariš je naša jediná stolica, v ktorej útrobach sa nachádza náš národný drahokam – opál. Ak sa naň pozorne pozriete, (v národnom múzeu v Bratislave), naisto zbadáte, ako rád iskrí bielomodro-červeno, no a zeleno preto, lebo aj jeho rodisko, Slanské vrchy, priam hýria sviežou zeleňou.

Prehratá stávka

Šariš mal kedysi dva pyšné hrady – Makovicu a Šarišský hrad, sídlo celej stolice. Hradní páni, Gašpar Serédy a Ján Rákoci, nažívali v zhode a porozumení. Na veselých zábavách spomínali na spoločne prežité časy, keď udatne bojovali proti Turkom, čo chceli uchvátiť krajinu. Často

sa navštevovali a veselili aj s družinami svojich rytierov.

Serédymu sa ľúbilo na Makovici, ale ešte viac sa ľúbilo Rákocimu na Šarišskom hrade. Tak mu padol do oka, že začal sprádzať plán, aby ho získal.

Raz pri družnej zábave spomenul Gašparovi Serédymu, že veru sa mu Šarišský hrad oddáva na veľmi páči, kedysi zaň vraj ponúkol šestnásťtisíc dukátov. Ak by bol na predaj, veruže by takú kopu zlata zaň dal aj dnes.

Solivar pri Prešove zo začiatku 17. storočia

Možno to bolo víno, čo spôsobilo, že Gašpar Serédy, hoci svoj hrad miloval, ponuku prijal. Mal však jednu podmienku:

„Peniaze mi musíš vyplatiť do roka a musia byť razené v tom istom roku. Ak čo len jeden dukát bude mať iný letopočet, hrad bude naďalej môj.“

Gašpar Serédy dúfal, že Rákoci toľko dukátov razených v jednom roku nezohenie. Veď sotva vyjdú spod razidiel kremnickej mincovne, hneď sa rozkotúľajú na všetky strany sveta.

Keď svitol deň splátky, hradný pán Šariša podchvíľou vyzeral z okna do širej doliny v nádeji, že Rákoci nepríde.

Ale beda – okolo poludnia na obzore kúdol prachu! Vyobliekanú, ligotavú družinu rytierov vedie sám Rákoci, po boku meč vykladaný jagavými kameňmi.

Gašpar Serédy sa obliekol do najvzácnejšieho zamatového obleku a rytierom vyšiel oproti. Až mu srdce zovrelo, keď zbadal mulice s ťažkým nákladom.

Stretli sa medzi Dlhou Lúkou a Bardejovom. Tam zastali, tam aj začali dukáty rátať a prezerat', či ich naozaj razili v jednom roku.

Keď si Gašpar Serédy pozrel posledný dukát, pochopil, že už nie je pánom Šarišského hradu.

„Vyhral si,“ zvolal. S bolestným pohľadom na rozlúčku ešte raz pozrel na vysoký hrad a bez ducha klesol na zem.

* * *

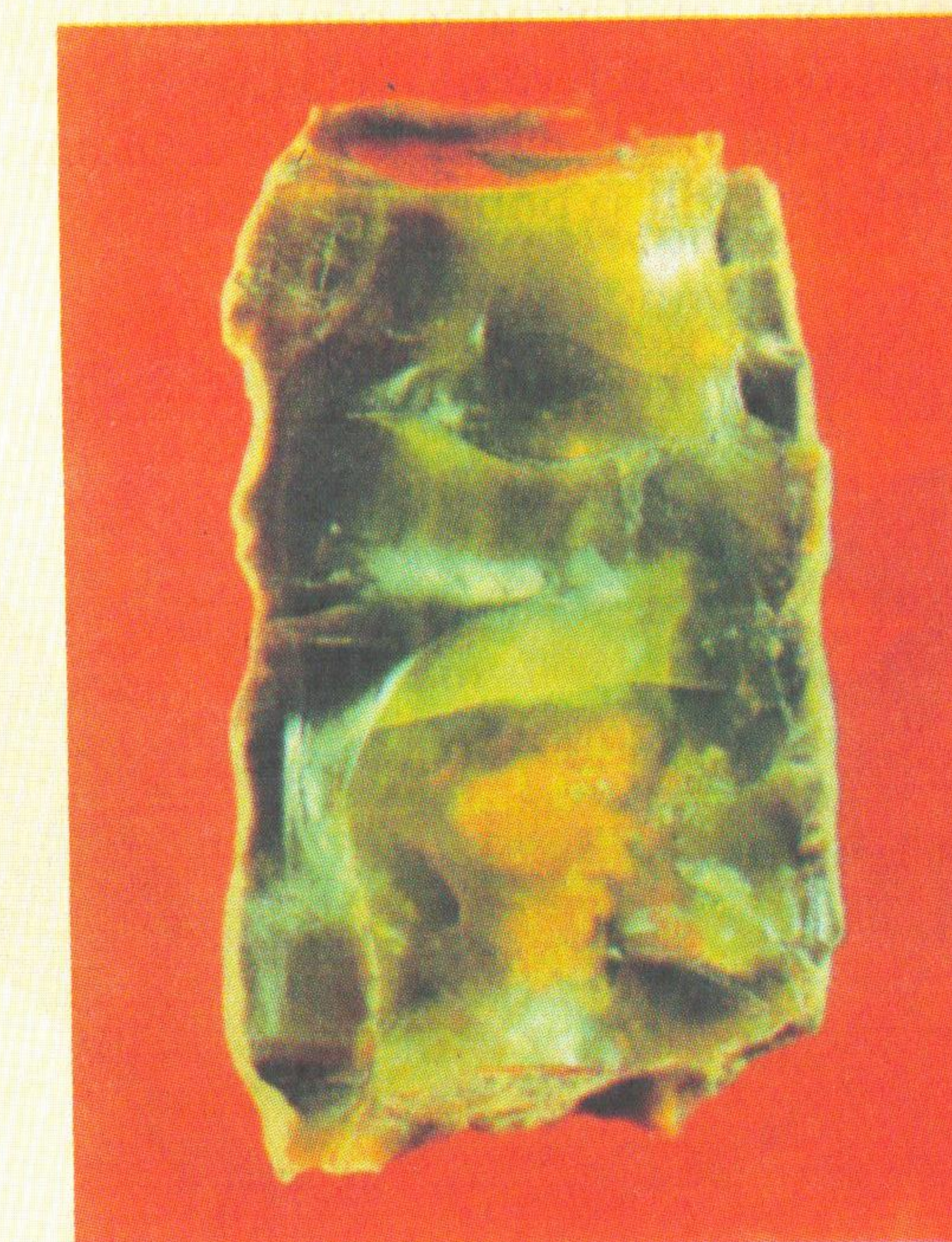
Miesto, kde sa to v roku 1570 stalo, dlhé roky označoval kamenný stĺp. Na pamiatku Gašpara Serédyho ho dala postaviť jeho dcéra Zuzana.

▲ Mliečny opál z Dubníka

◀ Drevený opál zo Slánskych vrchov

▼ Chloropál z Kremnice

Pán Čorkoš

O B R Á Z O K
zo starej Bratislavy

Stalo sa na začiatku tohto storočia, keď našich spoluobčanov Rómov ešte napospol nazývali Cigánmi.

Nuž a vtedy vám z ničoho nič začali na Dunaji miznúť kačky a husi. Hájníci a porybní striehli, mohli si oči vyočiť, všetko márne. Ak sa rybárom podarilo uloviť väčšieho dravca, štuku alebo ostrieža, ľudia sa zhŕkli a kričali:

„Máme ho, zlodēja!“ Ale už zakrátko sa husi-kačky znova začali strácať. Našli sa aj očití svedkovia, ktorí tvrdili, že pod takou kačkou sa len zapení voda – a už je po nej, iba vodný vír víri a krúži, kruhy na vode sa rozbiehajú.

Čo tu robíš? škrabali sa ľudia poza uši.

„Vedel by som o niekom, volá sa Čorkoš,“ povedal chlap v remeselníckej zástere.

„A ktože je to ten Čorkoš? A čo to má za smiešne meno? Vraj Čorkoš!“ ozvali sa pochybovači.

„Nuž to je človek, čo sa vyzná v riekach ako biskup v biblii. A pod vodou vidí lepšie ako mačka v noci. A meno Čorkoš vôbec nie je smiešne, po cigánsky znamená chudobný. Lenže treba po neho poslať koč a úctivo sa k nemu mať, lebo hoci je to Cigán, na správanie si narámne potrpí.“

Vybral sa porybný Nieder do jednej z tých vzdialených uličiek, ako mu povedal chlap. Vošiel do úzkeho dvora, obštaného ošarpanými nízkymi stávkami, do ktorých viedlo veľa dverí. Bosé a polonahé Cigánčatá vrieskali, ale keď zbadali návštevníka, zatíchli a v krdli sa poberali za ním.

MÁRIA
ĎURÍČKOVÁ

Ilustrovala
VIERA KARDELISOVÁ

koš, tak a tak...“ A vyzprával mu všetko, čo vedel o neznámom dunajskom zloději.

Pán Čorkoš prikyvoval drobným pohybom hlavy a návštevníka si premeriaval bystrým čiernym okom.

„A kde sa to najčastejšie stáva?“

„Na Podhradí, pán Čorkoš.“

„Aha! Tak nech ráno príde po mňa koč a zavezie ma na to miesto.“

Na druhý deň pán Čorkoš vystúpil z koča na dunajskom brehu. Na hlave mal klobúk so širokou strechou a cez plecía akýsi plášť.

„Podržte mi plášť,“ povedal Niederovi. Bez dlhých rečí sa vyzliekol až do spodných gátí, cez ústa si uviazal akúsi šatku a vošiel do vody. Ponoril sa pod hladinu. Dlhو bol pod vodou. Už si všetci mysleli, že je hádam aj po ňom, ale nie. Vynoril sa a niekoľkokrát sa zhlboka nadýchol. Sadol si na breh, chytil si hlavu do dlaní a pokrúcal ňou: „To som ešte nevidel, to som ešte nevidel!“ hundral sám pre seba. Potom zdvihol hlavu a vraví:

„Potrebujem povraz hrubý

ako ruka, takých päťdesiat metrov. A potrebujem železný hák hrubý ako noha. A pár mocných volov.“

Dva dni trvalo, kým povrazníci uplietli povraz hrubý ako ruka. Dva dni trvalo, kým kováči ukuli hák hrubý ako noha. Pán Čorkoš za ten čas sedel na dunajskom brehu, pečené kuriatko ujedal a červené víno popíjal, ba podvečer si kázal doviezť aj muzikantov, aby mu zahrli.

Na tretí deň uviazal pán Čorkoš na jeden koniec povrazu železný hák a druhý koniec uviazal okolo najhrubšieho stromu na brehu. Na hák naphchol pečené kurča a ponoril sa s ním. Zasa bol v tej vode veľmi dlho. Tak dlho, že sa už ľudia začali oňho báť.

Napokon vybehol z vody a zvolal na pohoniča: „Ťahaj!“

Voly začali ťahať, povraz sa napol a voda akosi čudne ožila, penila a penila. Povraz sa zachvieval ako struna, ba veru aj zunel ako struna – a strom praskotal v drieku...

Trvalo zo dve hodiny, kým voly vytiahli z Dunaja to čudo. Bol to obrovský sumec. Keď ho horko-ťažko vyteperili na voz, chvost sa mu hodný kus po zemi vláčil. Takú rybisko ešte nikto z nich nevidel. Bola celá čierna, len brucho mala sivo-biele.

Ľudia sa radovali, výskali a vykrikovali. Iba pán Čorkoš bol akýsi zadumaný. Bez slova potľapkal sumca po chrbte, akoby ho za niečo odprosoval.

Celé rybárske Podhradie pomáhalo rybu vysekať. Mäsa, a to prvotriedneho, bolo pre všetkých.

Len pán Čorkoš si nevzal ani kúsok.

Malovaná písanka

Bol raz jeden Žil sám v pustom, čiernom . Keďže ho nič nelešilo, všetko maloval len čiernymi .

Čiernymi si namaloval aj maliho sa od radosti rozospieval. „Čo sa to deje?“ naču- dovalo sa a vykuklo spoznačiev- neho .

„To je naste nejaký slávny spevák,“ povedali si a obliekli sa do krásnych bielo-zelených .

Nauľici bolo však samé blato a kaluže. sa plákol, že si šaty našpinia, preto mal zelený a pre- farbil čiernou farbou. Odravu bolo všet-

ko krajšie, veselšie. Len nebo nad bolo stále šedé. chvíľu rozmýš- ľal, potom mal všetky farebné , čo mal, a namaloval nimi na oblohu . „Ó, to je krásny obraz!“ zvolali nadšene . „Ako sa vo- lá?“ spytovali sa maliara. „Vy to ne- viete?“ zašveholil . „Predsa máj!“

NAPÍŠAL: JÁN DONOVAL

NAMALOVALA: D. ONDREIČKOVÁ

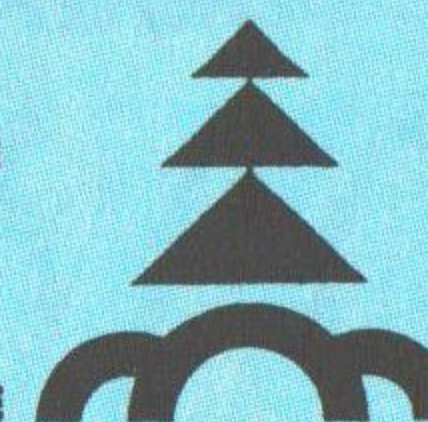
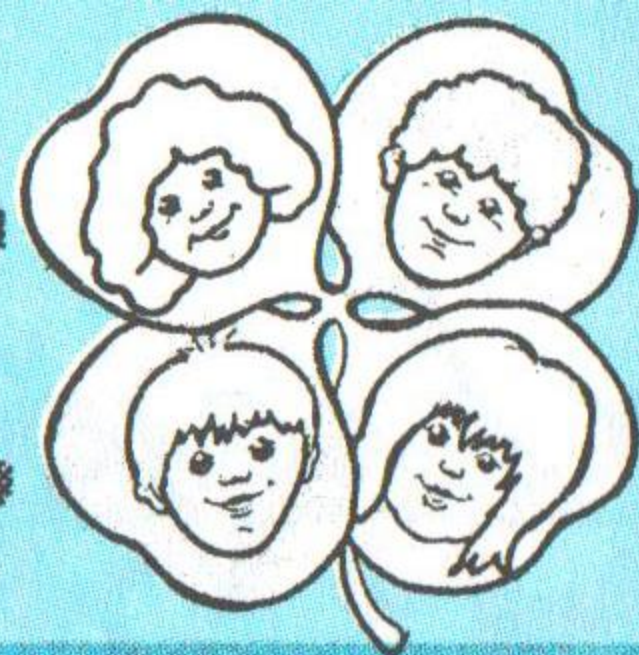
DOMAĽU!

maliar, maľička, maľička, komalinica

duha ľudia

MESIAC LÁSKY

Na Jakuba, na Filipa zelená sa každý lipa

* Vraví sa, že máj je najkrajší mesiac roka. Vtáci spievajú, žaby kŕkajú, lúky aj záhrady sú plné kvetov, v sadoch kvitnú ovocné stromy. V slnkom vyhriatej zemi rýchlo rastú sadenice, klíčia semená. Pučia duby, tisy, borievky, javory, kvitnú agáty. Aj pre smrek a borovicu je máj mesiacom lásky. Ich nenápadné kvety opeluje vietor. Kvitnú aj naše vzácne orchidey – vstavače.

Zo svojich zimovísk prilietajú posledné sťahovavé vtáky – niektoré penice, sedmohlásky, aj naše farebné skvosty – včelárík zlatý a krakľa belasá. Väčšina vtákov už hniezdi. Kúdelníčky lúžne, príbuzné sýkorkám, pletú na konci konárikov hniezda z vláken bylín a páperových padáčikov semien. Bezpečná kolíska pre mláďatká visí nad vodou ako huňatá palcová rukavica. Pri potoku, medzi koreňmi starých stromov môžete nájsť hniezdo vodnára, nášho jediného spevavca, ktorý si hľadá potravu pod hladinou. Cupká po dne, vesluje krídlami, obracia kamene, a keď nájde larvu hmyzu, s chuťou ju zje. V krovine pod trsom trávy má hniezdo aj veľký spevák v nenápadnom šate – slávik.

Máj, kvitne luh i háj

* Krásne tvary a vône kvetov lákajú hmyz. Napije sa nektáru a pritom „nechtiac“ opelí kvet. No opelujú nielen včely, osy, čmele, motýle, chrobáky či muchy. Opeľovačmi sú aj slimáky, niektoré vtáky a netopiere. Kvet sa neotvárajú a nevoňajú pre naše potešenie. Tie, ktoré opelujú nočné motýle, sa otvoria až navečer. Sú obyčajne biele, takže ich je dobre vidieť. Chrobáky lákajú obyčajne žlté kvety. Muchy zas kvety s hnilobným zápachom. Niektoré kvety sú vyberavé. Napríklad orchidea, ktorej plodom je vanilka, sa otvorí iba pre jeden jediný druh nočného motýľa.

PRÍRODA

Peknú knižku z vydavateľstva Príroda posielame D. Antolovej z Ružomberka, D. Hupkovi z Námestova a L. Mlynárikovej z Ružomberka.

Starostliví rodičia

* Najstarostlivejšími rodičmi medzi zvieratami sú vtáky a cicavce. Stepokury, ktoré žijú v púštnych oblastiach Ázie a Afriky, každý deň preletia za vodou takmer 50 km. Ich mláďatká, ktoré ešte nevedia lietať, netrpia smädом, rodičia im ju denne prinášajú. Na hrudi majú špeciálne jemné perie, ktoré môže celé nasiaknuť vodou. Keď rodičia priletia s „nádržami“ plnými vody, mláďatká sa okolo nich zhŕknu a z hrude im vodu vysávajú.

Zaznačte si do kalendárika!

Kto si na jeseň zaznačil do kalendárika zhromažďovanie vtákov a ich odlet do zimovísk medzinárodnými značkami, môže teraz na jar pokračovať. Prílet , jarný spev , hniezdenie .

Majstri speváci

* V čase nahovárania a svadiieb nájdeme medzi vtákmi skutočných majstrov spevákov. Vydávajú až štyri tóny súčasne a striedajú ich tak rýchle, že človek ich ani nerozozná. Počujeme ich len vďaka kvalitnej nahrávacej technike. Orišek je jedným z našich najmenších vtákov, spevom sa však radí medzi veľkých spevákov. Jeho pesnička trvá iba 7 sekúnd, ale je bohatá na tóny. Keby sme ju chceli zachytiť na notový papier, museli by sme napísať 130 nôt! Vtáky obyčajne opakujú jeden nápev niekoľkokrát za sebou. Niektoré učenlivé drozdy napodobňujú nielen spev iných vtákov, ale aj rôzne zvuky.

POVEŠŤ O BECKOVOM HRADE

Ctibor z Beckovského hradu mal vzácneho psa. Jedného dňa pes hrôzostrašne zavyl a s očami podliatymi krvou sa vyrútil do podhradia medzi nič netušiacich chudákov poddaných.

Ako zbavený zmyslov behal Ctibor po svojom hrade. Vedel, že mu niet pomoci. Večer vybehol na skalu, odkiaľ dal pred rokom zhoďiť nešťastného poddaného, a skočil do priepasti. Kliatba nešťastného otca sa tak vyplnila.

Napísal MILAN URBANOVIČ

V zime veľmi nemrzlo a snehu tiež veľa nenapadlo. Teplý marec hnal stromy do lístia i do pukov, ale keď v apríli začali kvitnúť marhule, už bolo chladno. Kvety by sa najradšej boli vrátili do pukov. Chveli sa v studenom vetre a trpeli. Čakali na včely, aby ich opelili, poprenášali peľ z jedného kvetu na druhý. Lenže o tých ani chýru, ani slychu.

„To je strašné,“ bzuneli čmeliaky. „Čo sa s tými bzučkami porobilo?“

Pomalšie a nemotornejšie než včely lietali z kvietka na kvietok. Bolo ich menej, ako býva včiel na rozkvitnutom strome, ale ich hundravé bzunenie bolo počuť aj za plotom záhrady.

„Aha, tu je jedna!“ zvolal ktorýsi. „Hej, bzučka! Kde sú tvoje sestry? Prečo nelietate?“

„V takejto zime ani nebudeme. Celá sa trasiem. Brrr, letím povedať ostatným, že sa ešte nedá vyjsť z úľov.“

„Bzučky-cintľavky,“ zahundrali čmeliaky, „poviem stromom, aké ste lenivé!“

Kým to zavolali, bzučka už bola preč. A stromom darmo húdli, aké sú včely cintľavé a lenivé, že nebyť ich, čmeliaky, ani z jedného kvietka nebude plod. Stromy hmyzu nerozumejú a kvietky sa v chlade ani veľmi neotvárali. Čmeliaky do nich s námahou pchali svoje hlavy. Aj ony potrebujú peľ, aby potom v malých plástoch, ktoré majú vo svojich dierach, mohol dozrieť med.

Po niekoľkých dňoch sa oteplilo, slniečko prihrievalo a na marhuli sa objavili včely.

„Čo tu chcete, cintľavky?“ zabzuneli čmeliaky.

„Ideme si robiť svoju prácu,“ bzučali včely a s chuťou sa pustili do opelovania.

„Preč odtiaľto! Chodte si do svojich úľov. My spravíme všetko aj za vás. Budeme mať veľa medu!“

Čmeliaky sa pustili do včiel, a hoci ich bolo oveľa menej, včely radšej ustúpili. Nechali marhuľu čmeliakom a odleteli opelovať iné stromy.

„Marhuľa je veľmi vysoká,“ šomral na druhý deň jeden zvlášť pomalý čmeliak. „Už sa mi na nej krúti hlava.“

„Aj mne, aj mne,“ pridali sa ďalšie.

„Však sme ju už dosť opelili.“

„Veru, veru!“

A odleteli na nízke kvety. Po nich odjakživa radšej lozia. Lúbia najmä levandule. Celé dni sa premotávajú po ich modrých kvietkoch.

Poletujú si nízko nad zemou a zrazu najstarší čmeliak zamumle:

„Ale čo včely?“

„Povedali sme, že budeme robiť všetko za ne,“ zabzuneli viaceré. „Čo teraz?“

Nikto mu neodpovedal. Bola to ťažká otázka. Každý sa robil, že má veľa práce s voňavými kvietkami levandule.

„Mám nápad!“ zabzunel po chvíli tenší hlas.

„Aký, aký?“

„Zaletíme na každý strom. Trochu polietame po kvietkoch, niekoľko opelíme a preletíme na ďalší... tam zas trochu... Na každom strome začneme...“

„A včely budú musieť všetko dokončiť, hej?“ ozval sa bzukot z boku.

„Bzučky, prečo za nami sledíte?“

„Aby sme vedeli, či máme pracovať a či odдыхovať.“

„Čo poviete, bratia? Dovolíme im pracovať?“ ozval sa najstarší čmeliak.

„Nech teda dokončujú, na čo my nestačíme,“ zabzučal ten s tenším hláskom. „Veď ich je viac ako nás.“

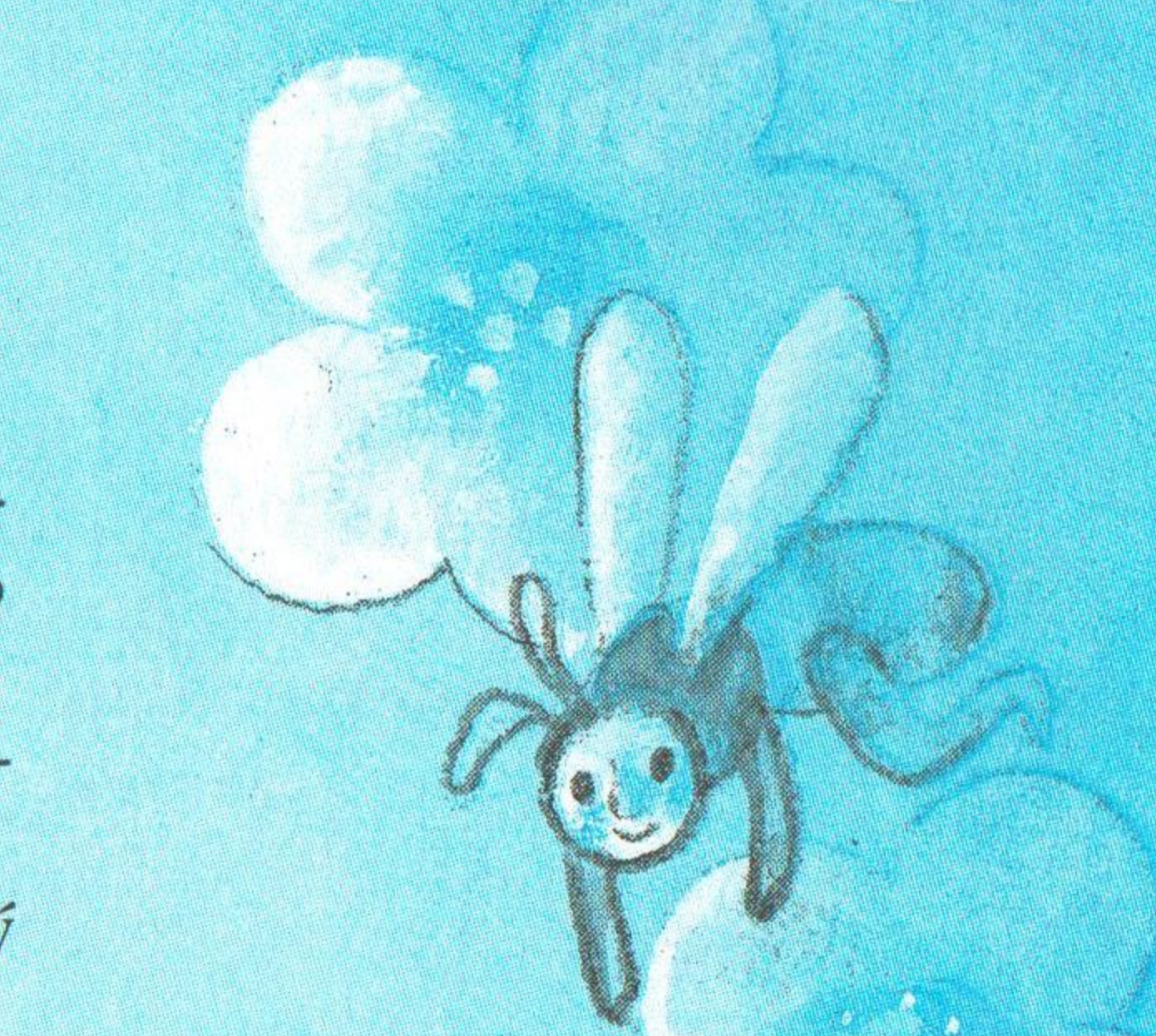
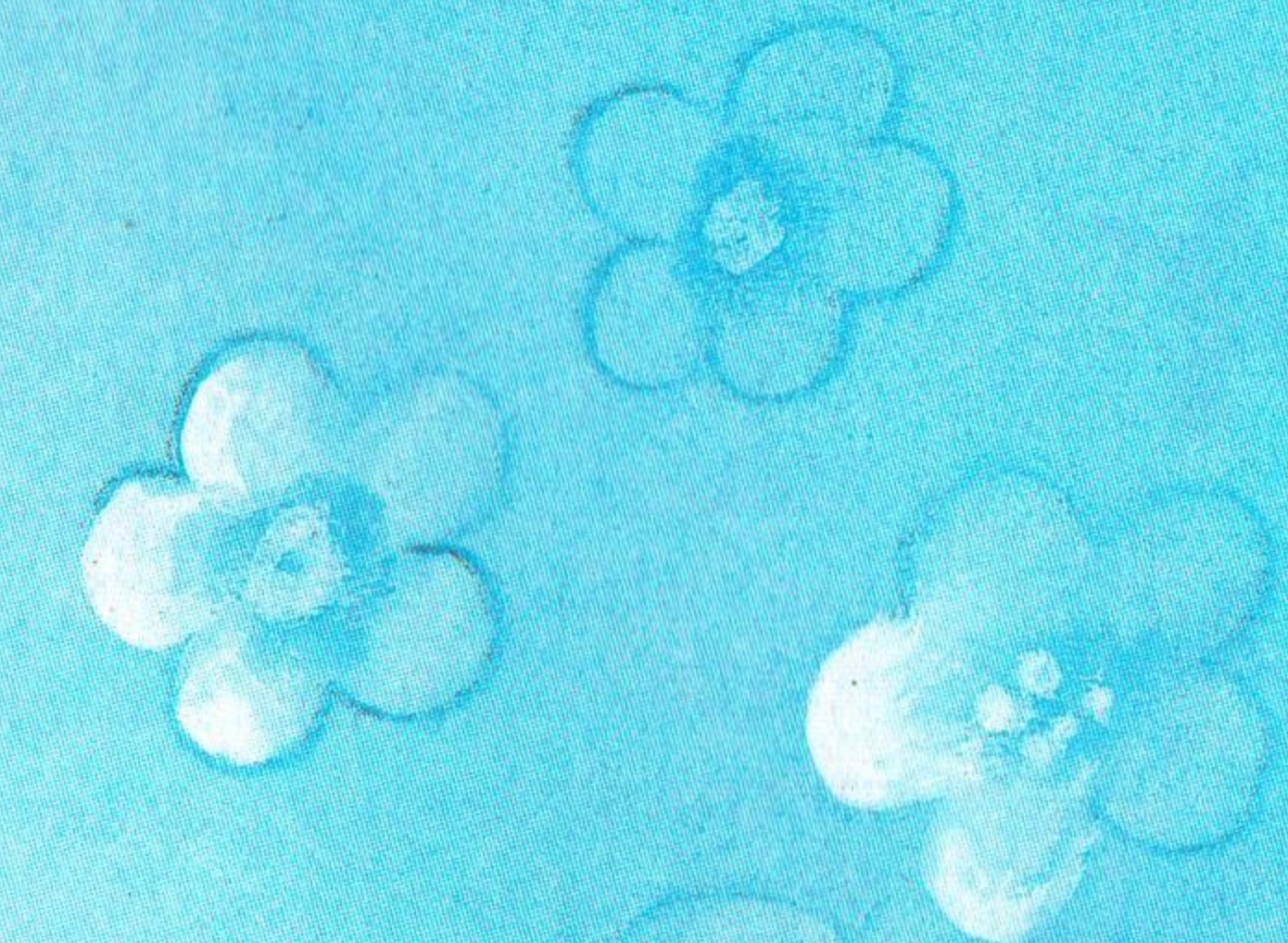
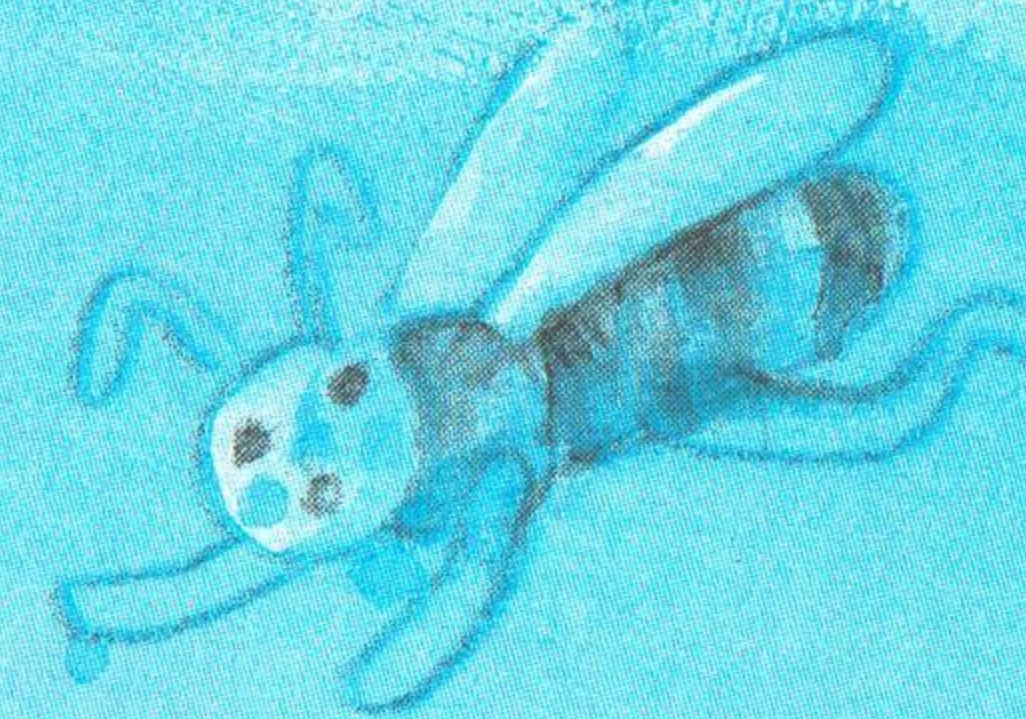
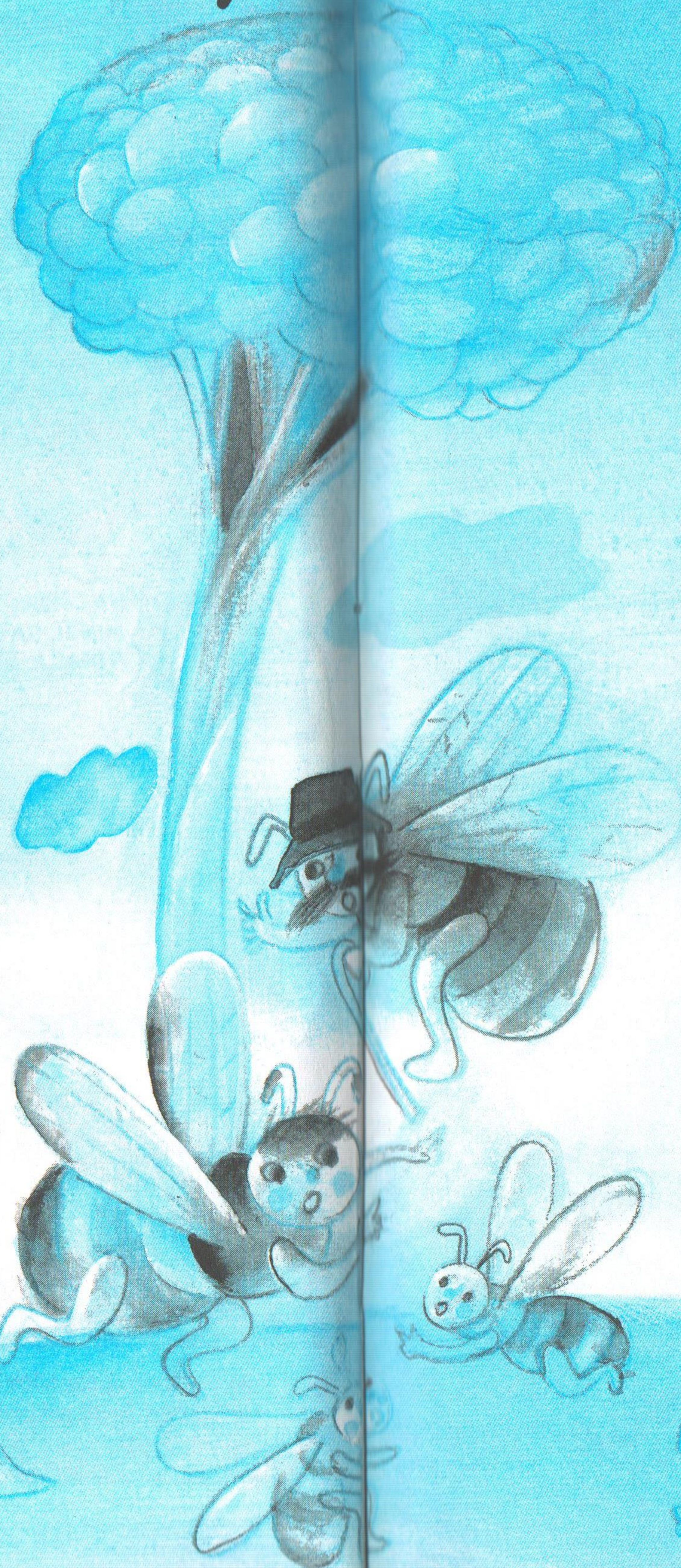
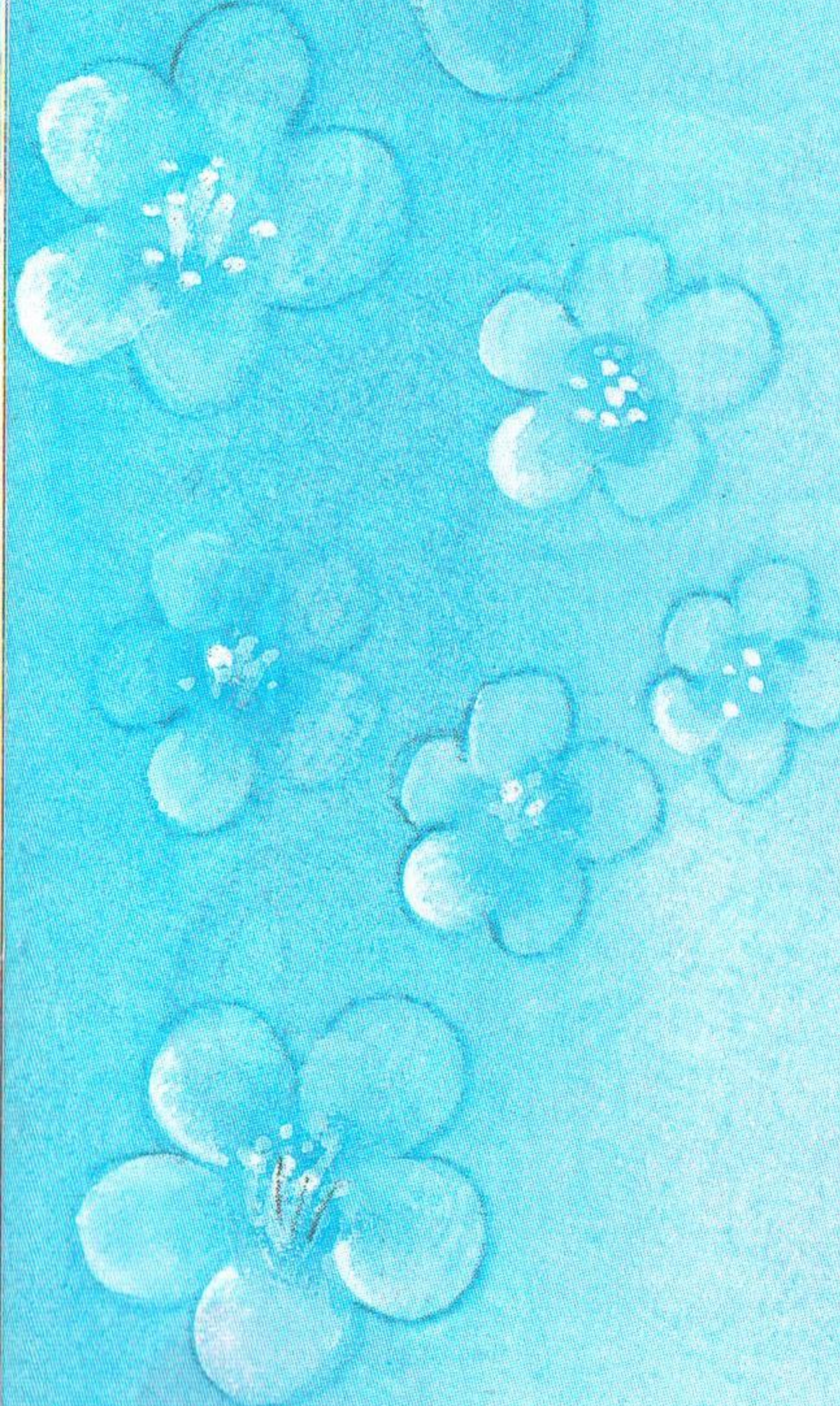
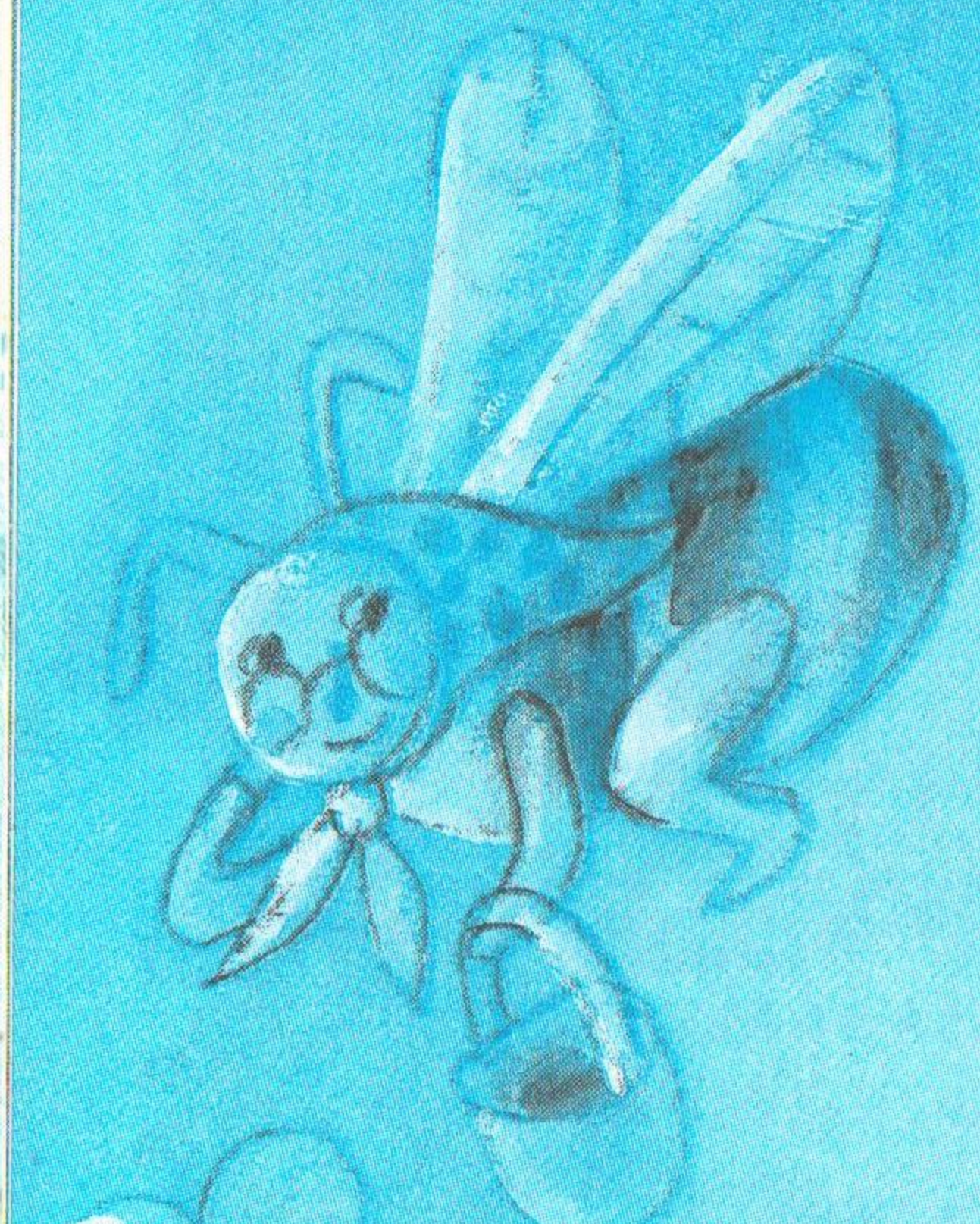
„My budeme pracovať a ony dokončovať,“ figliarsky sa pridala ďalšia.

„Chechehe!“ rozosmiali sa včely. „To je dobrý vtip! Ideme ho povedať našej kráľovnej.“

Čmeliaky bzunია: „Bez nás sa nič nezačne, bez nás sa nič nezačne...“ Včely-robotnice si zas vyspevujú: „Len naša práca plody prináša, len naša práca plody prináša...“

Kto má pravdu? Kto naznáša viac medu? Kto vydrží väčší chlad?

Dívam sa a vidím: jedny sa usilujú a tie druhé sa priam prekonávajú. Bodaj by každý robil aspoň tak ako tí hundraví bzuniaci!

BÁJJE

STARÝCH SLOVANOV

o kráľovstve duší

Kto by nepoznal pieseň pri vynášaní Moreny? Pieseň radostnú, pretože sa skončila vláda zimy a Perúnov prvý jarný blesk, ktorý mu vypadol z rúk, keď objímal Vesnu, zobúdzajú život vo všetkom, v čom len drieme.

Morena, bohyňa zimy, odchádza do Velesovho kráľovstva. V podzemnej ríši má svoje komnaty, no bez jej dovoľenia nik nesmie do nich vojsť.

Vráta do Velesovho kráľovstva stráži bohyňa Mokošic. Stráži aj jeho čriedy dobytky a jeho lány obilia. Od tých čias, čo Sláv odtrhol tri tucty klasov a ľudia z nich začali pestovať obilie, má na stráženie pomocníka – trojhlavého vlka. Skrotený trojhlavý vlk zožerie všetko živé, čo sa priblíži k Velesovmu poľu, Velesovej lúke a k jeho stádu, ale najmä k bráne do jeho kráľovstva.

Medzi poľom a lúkou vedie uzulinká cestička, po ktorej Smrť privádza duše zosnulých. Mŕtve duše už nevidia a nepočujú to, čo videli a počuli, keď ešte boli medzi živými. Nič necítia a nič si nepamätajú. Smrť ich vedie oddané a bezmocné. Úzka cestička vychádza na lavičku nad takou hlbokou priepaťou, že jej nedovidieť dna.

Po dne tej priepasti tečie rieka zo slz. Vyplakali ju duše, ktoré ostali na večnosť v Nave. Velesovo kráľovstvo má totiž Raj a Nav. Raj je lúka s veľkým jazerom, plná svetla, vtákov, kvetov, farieb a hudby. Raj rozptyľuje duše a tie sa tešia takmer ako bohovia na Veľdube. V Nave však duše mŕtvych stráďajú. Majú podobu havranov a čiernych vrán. Čakajú, kým sa nad nimi osud nezmluje a nevyslobodia sa z pochmúrnej jaskyne bez jediného lúča svetla, bez hláska a bez vône. Iba zriedka sa dostanú medzi živých. Stane sa tak len vtedy, ak ich treba po-

trestať za to, že sa im nestarajú o pamiatku či o hroby.

Morena a Smrť každému smrteľníkovi hneď po narodení urobia na stenu jaskyne odtlačok. A na tej stene, popri odtlačku dlane, každému smrteľníkovi horí začmudená lampa. Nik nevidí do jej vnútra, na jej dno, a preto nik nemôže vedieť, koľko je v nej ešte oleja. Iba Smrť do nej

Píše IVAN HUDEC

Ilustrovala KLÁRA ŠMÍDOVÁ

môže vopchať svoj dlhý prst, košťalik, a tak iba ona pozná, koľko je komu ešte súdené.

Hovorí sa, že bohovia majú medzi smrteľníkmi miláčikov. Tak sa bohyňa Pizamar, patronka spevu, hudby a ostatných umení, zahľadela do očí či väčšmi započúvala do spievaných veršov mladého Igrica. Igric bol najstarším synom jedného z prvých slovanských veľmožov. Uraštený mladík si namiesto meča a kopije obľúbil spev a verš. Bohyňa Pizamar sedávala na brehu riečky, tečúcej vôkol siedmich hradísk Nitavy, a tam, v húšti, vo vrbinách počúvala, ako si mládenec nezvyčajnej krásy cibří hlas a dôvtip. Veru sa doňho zaľúbila a to neušlo bohovi Svarožičovi. A tak si jedného dňa dal zavolať Velesa a vraví mu:

„Prikáž smrti, nech strčí svoj košťalik do lampy toho mládenca.“

„A má aj odčrpnúť z oleja?“ uškrnul sa Veles, lebo už dávno pobaďal, že sa Pizamar, preoblečená za pastierku, často zhovára s Igricom.

Pizamar žiaľila. Nešťastná preklínala svoju nesmrteľnosť, ktorá jej nedovoľovala s krásnym mládencom prežívať pozemskú lásku.

Napokon sa rozhodla pre zúfalý čin. Najprv priniesla hlinenú doštičku a Igric do nej odtlačil svoju dlaň. Potom si odtlačok skryla do šiat, vkladla do Velesovej ríše a po nekonečnom hľadani sa jej podarilo nájsť Igricovu lampu života. Len čo ju mala v rukách, doliala do nej olej až po samý okraj... Pri úteku z podsvetia však vyrušila trojhlavého vlka a nastal veľký poplach.

Igric potom žil ešte veľmi veľa rokov, no krásnu dievčinu viac neuzrel. Svarožičov rozsudok znel, že už nikdy na seba nesmela vziať nijakú podobu, ktorú ľudské oko vidí, a nesmela vydať taký zvuk, ktorý ľudské ucho počuje. A tak ľudia počúvali smutné piesne Igrica a iba bohovia videli, že pri ňom roní slzy prekrásna Pizamar.

Od tých čias sa každý spevák a veršovník nazýval igric.

(Pokračovanie)

33. ROČNÍK

K L U B U

MLADÝCH ČITATEĽOV

Milí naši kamaráti, dievčatá a chlapci,

150 000 prihlášok 33. ročníka Klubu mladých čitateľov sa už rozletelo do všetkých základných škôl na Slovensku. Ak ste sa dosiaľ s touto prihláškou nestretli, spýtajte sa na ňu pani učiteľky slovenčiny.

33. ročník KMC hýri výbornými tipmi a hodnotnými knihami, ktoré uvádzame v štyroch vekových skupinách: A – od 6 rokov, B – od 9 rokov, C – od 11 rokov, D – od 13 rokov.

Abeceda od deduška
nech poteší vaše ušká,
od A po Z cin ci brí,
nech jazýček vycibří.

To je pozvánka pre vás, čo sa zoznamujete s písmenkami. Veselé básničky na všetky písmenká vymyslel ujo Ladislav Kvasnička v knižke **Abeceda nášho deda**.

Hádali sa hádanky – človek by neveril, keby si to neoveril v knižke Jozefa Pavloviča plnej výmyselných veršovaných hádaniek a hlavolamov, čo cibriá bystrosť a dôvtip detských hlavičiek.

Achim Bröger napísal knižku o krásnom vzťahu vnučky a starkej, ale aj o kamarátsťve Juty so spolužiakom Dickom. Kniha **Starká a ja** sa stala najobľúbenejšou knihou pre deti v Nemecku a preložili ju do jedenástich jazykov.

Kto nepozná najzvláštnejšie dievča s menom Pipilota Viktuália Roleta Zlatka Efraimová Pančušisková, bude mať možnosť zoznámiť sa s ňou v knižke slávnej Astrid Lindgrenovej **Pipi Dlhá Pančucha**.

Klub mladých čitateľov si vôbec nevieme predstaviť bez Troch pátračov. Sú pripravení zasiahnuť až v troch úplne nových príbehoch. Svoje prípady si nevyberajú. Vždy zasiahne osud. Na aukcii v Hollywoode kúpia za dolár starý lodný kufor a v ňom, čo čert nechcel – lebka, dokonca hovoriaca... Inokedy si pokojne vykračujú a zrazu pred nimi – horiace stopy... To, že lev nemusí byť nervózny len z očakávania „výdatného obeda“, nás presvedčí ďalší príbeh. Teda tri nové príbehy v troch knihách: **Záhada hovoriacej lebky**, **Záhada horiacich stôp**, **Záhada nervózneho leva**.

Piatak Bert, s prezývkou Treb, sa venuje činnosti, nad ktorou väčšina chlapcov ohrňa nos – píše si denník, zveruje mu **Bertove patálie**. Knižka zaujme chlapcov so zmyslom pre humor, ale ocenia ju aj dievčatá, veď sa dozvedia to, čo by im ani jeden chalan dobrovoľne neprezradil.

Príbeh J. Friedricha **Na horúcej stope** s podnázvom Štyri a pol priateľa je o dvojčatách Kersten a Steffi, ktoré sa práve presťahovali do domu na predmestí. Veľká zábava tu veru nie je. Ešteže ich spolužiak Kalle prijme do svojej detektívnej kancelárie. O Karstena, prezývaného Red'kovka, nestoja (bodaj by aj), veď na každú prechádzku sa musí terigať s jeden a polročným krpcom Bastinom, čo bez prestania reve. Až do chvíle, keď..., ale o tom až knižka.

Jeleň s čiapkou, O dravcovi, čo sa s nikým nechcel deliť, Srnček Belko – to sú názvy príbehov v jednej z najkrajších slovenských kníh o prírode – **Z poľovníckej kapsy**, ktoré vyrozprával horár Bohdan Müller spisovateľovi Rudovi Moricovi.

Vzácná je aj knižka Boženy Němcovej **Babička**. Nie je to len rozprávanie o nešťastnej Viktorke. Je o živote pred dvesto rokmi, o práci i zábave, ale najmä je to kniha ľudskej múdrosti a viery v dobro človeka.

Sú aj také knihy, ktoré poučia malých i veľkých – patrí k nim náučná knižka M. Pejhovského **Kľúč k opere**. Príťažlivo rozpráva príbehy najznámejších svetových a slovenských opier.

O ochrane životného prostredia sa veľa hovorí, ale knižky na túto tému vyjdú prvý raz práve v Klube mladých čitateľov. **Láska k zvieratám** vám pomôže pri výbere vhodného zvieratka do domácnosti a poradí, ktoré zvieratká nie sú vhodné na chov v byte a prečo. Dozviete sa aj o laboratórnych pokusoch na zvieratách, o ich týraní, ale aj o tom ako môžu deti chrániť zvieratá.

Knižka hier, nápadov, návodov pre deti aj dospelých ako chrániť životné prostredie doma, v škole, na ulici, v obchode, v prírode. Má zvláštny názov **Hora odpadkov a jama plná smetí**. Vydanie knihy podporili Slovaft, a. s., a organizácia Strom života. Na túto tému pripravujeme aj súťaž.

O ďalších tipoch sa dozviete z prihlášky, veríme, že ich v škole máte. V krajnom prípade si ich môžete vyžiadať na adrese Vydavateľstvo Mladé letá, Nám. SNP 12, 815 19 Bratislava.

Tešíme sa, že si z našej ponuky vyberiete knižky,

ktoré sa vám stanú dobrými spoločníkmi vo chvíľach oddychu aj pomocníkmi pri vzdelávaní. Na prihlášky do 33. ročníka KMC sa teší a všetkých vás pozdravuje

váš Klub mladých čitateľov

MLADÉ LETÁ

33. ROČNÍK

ŠKOLSKÝ ROK
1995 - 96

33. ROČNÍK

K L U B U

MLADÝCH ČITATEĽOV

K L U B U MLADÝCH ČITATEĽOV

33. ROČNÍK K L U B U MLADÝCH ČITATEĽOV

V meste Kafarnaume žil istý kráľovský úradník. Bol to zámožný človek, mal veľký priestranný dom, nádhernú záhradu, množstvo sluhov a služobníč. Jeho najväčším potešením bol však syn.

Ešte skôr chlapec než mládenec vynikal múdrosťou i dobrotou srdca, nuž nie div, že ho otec zahŕňal starostlivosťou a láskou.

Jedného dňa chlapec ochorel. Úzkostlivý otec ho uložil na lôžko a poslal po lekára. Lekár chlapca prezrel, predpísal mu liečivý odvar a so slovami „Zajtra vstane“ odišiel z domu.

Lenže chlapec nevstal ani na druhý deň, ani na tretí. Ba priťažilo sa mu, horel v horúčke, akoby bol v ohni. Nešťastný otec zavolať lekárov z celého okolia a úfal sa, že jeho synovi pomôžu. No učeným mužom stačil pohľad na chlapca, aby si len vzdychli a riekli:

„Pane, tvojmu synovi niet pomoci!“

„Čože?“ zhrozene zašeptal otec. „Čo to hovoria?“

„Lutujeme, pane,“ sklonili lekári hlavy a odišli.

„Nie, to nie!“ prepadol kráľovského úradníka des po ich odchode. Ako zbavený zmyslov začal behať po dome, v zúfalstve ryčal ako ranené zviera, trhal si vlasy. Pomyslenie, že jeho syn umrie, ho pripravovalo o rozum. V jasnú chvíľu mu však zišlo na um, že do Kány Galilejskej prišiel muž, ktorý tam na svadbe vykonal zázrak; číru vodu premenil na víno. Čo keby ten človek pomohol jeho synovi?

Viac neuvažoval a vybral sa do Kány Galilejskej.

„Pane,“ zvolal, keď sa predral kľbkom ľudí, obkolesujúcich Ježiša z Nazareta, „poď a uzdrav mi syna.“

Nečakaný príchod kráľovského hodnostára vzbudil u všetkých prekvapenie. Prekvapenie o to väčšie, že muž sa nesprával, ako by sa čakalo od vysokého úradníka, ale celý sa triasol, z očí mu vyžarovala nesmiernu bolesť. Tento muž navyše prosil Ježiša z Nazareta o niečo, čo ten zaiste nemôže vykonať.

Ježiš sa na zúfaleho muža spýtavo zahľadel a riekol:

„Keby ste nevideli znamenia a zázraky, neverili by ste.“

„Pane,“ klesol hodnostár na kolená, akoby ani nevnímal Ježišove slová. Potom zopál ruky

Uzdravenie

hodnostárovho syna

a úzkostlivým hlasom zvolal, „poď, kým mi dieťa neumrie.“

Všetci okolo spozorneli. Čo teraz Ježiš urobí? Vyhovie úradníckej prosbe a pôjde s ním k lôžku umierajúceho dieťaťa alebo nie?

A Ježiš riekol:

„Choď, syn ti žije.“

Na tvárach prítomných sa zjavil údiv. Muž však vstal, akoby mu z pliec bola spadla hrozná ťarcha, a oči prezrádzajúce vieru v Ježišove slová mu horeli vďačnosťou.

„Pane, pane...“ šeptal, nenachádzajúc slov, ktorými by vyjadril svoju vďaku.

„Choď,“ pokynul mu Ježiš láskavo.

Vtedy sa už muž pobral domov.

Keď prichádzal k mestu, videl, že mu naproti bežia sluhovia, veselo mávajú a volajú:

„Pane, pane...“

Muž zastal. Srdce mu začalo prudko biť.

„Tvoj syn žije!“ vykriklí sluhovia, keď dobehli k nemu. „Chodí a behá, akoby nikdy ani nebol býval chorý,“ prekrikovali jeden druhého.

V návale prudkej radosti sa mužovi podlomili kolená, zakrútila sa mu hlava. A tak tam len stál a nekonečne šťastný nebol schopný vyriečiť jediného slova. Až keď sa spamätal, spýtal sa ich:

„A kedy sa to stalo?“

„Včera večer, pane,“ odvetili sluhovia, „o siedmej hodine.“

Vtedy si muž spomenul, že to bolo práve v tú hodinu, keď Ježiš povedal: „Syn ti žije.“

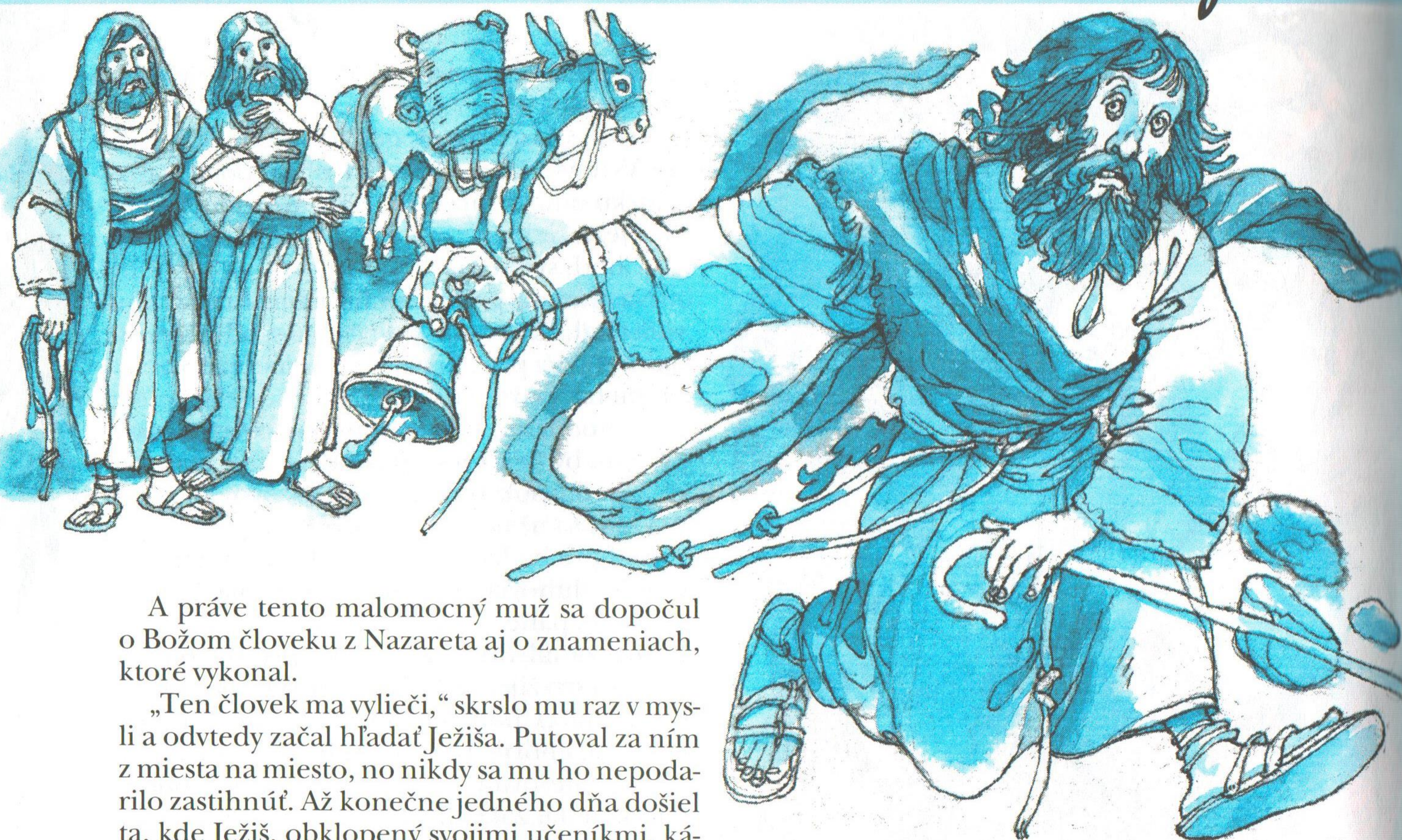
I uveril v neho on aj celá jeho rodina. A že o tom nemlčali, lež hovorili, chýr o novom Ježišovom zázraku sa rozniesol po celom kraji. Doniesol sa aj do uší mužovi postihnutému malomocnosťou.

Hrozná choroba urobila z kedysi krásneho človeka ľudskú trosku. Každý sa bál, že sa od neho nakazí, takže nikto s ním nehovoril, nikto sa s ním nestýkal. Keď sa ozval zvoniec, ktorým ohlasoval svoj príchod, ľudia pred ním v hrôze utekali, zatvárali dvere i okenice svojich domov.

„Nečistý!“ kričali. „Ide nečistý!“

Uzdravenie hodnostárouho syna

A práve tento malomocný muž sa dopyčoval o Božom človeku z Nazareta aj o znameniach, ktoré vykonal.

„Ten človek ma vylieči,“ skrslo mu raz v mysli a odvtedy začal hľadať Ježiša. Putoval za ním z miesta na miesto, no nikdy sa mu ho nepodarilo zastihnúť. Až konečne jedného dňa došiel ta, kde Ježiš, obklopený svojimi učeníkmi, kázal zástupu ľudí.

„Nečistý!“ zvolali ľudia preľaknuto, keď začuli zvonec malomocného, a začali pred ním utekať.

„Jediný, kto sa nepohol, bol Ježiš.

„Rabbi, učiteľu,“ volali ľudia zdesene, „uhni mu, lebo ťa nakazí!“

Malomocný počul ich volanie a v strachu, že ich Ježiš počúvne, naňho zúfalo mával.

Ježiš však necúvol ani o krôčik. Pokojne stál a čakal na nešťastného človeka.

Malomocný došiel k nemu, padol na kolena a zopál strašnou chorobou zohavené ruky:

„Pane,“ zvolal zúfalo, „viem, že ak chceš, môžeš ma uzdraviť.“

Ježiš natiahol k malomocnému ruku.

Vtedy všetci, čo boli nablízku, od hrôzy zatajili dych.

Azda sa ho len nechce dotknúť? preblesklo im myslou.

Kým si to stihli pomyslieť, Ježiš sa prstami dotkol nešťastníkovej tváre.

„Chcem to,“ riekol, „buď zdravý!“

Ako to vypovedal, v tej chvíli sa hrozné rany na mužovom tele zahojili, po jeho malomocnosti nezostalo ani stopy.

„Hľaď, aby si o tom nikomu nehovoril,“ povedal Ježiš mužovi, pretože nechcel, aby ľudia v neho verili len ako v divotvorcu, lež aby Božiu lásku spoznali z jeho činov. „Chod,“ pokračoval, „ukáž sa kňazovi a za svoje uzdravenie prinies obetu.“

Muž šiel, no od veľkého šťastia, že je znovu zdravý, každému koho stretol, rozprával o svojom uzdraviteľovi. Zvesť o novom Ježišovom zázraku sa šírila od jedných úst k druhým, takže čoskoro nebolo človeka, ktorý by o ňom nebol vedel. Privádzali teda k nemu všetkých, čo boli postihnutí rôznymi chorobami a utrpeniami, a on ich uzdravoval.

VEĽKÁ LITERÁRNA SÚŤAŽ

Ak ste v 5. čísle *Slniečka* správne uhádli, že pán spisovateľ sa volá Tomáš Janovic, dostali ste sa do osudia, z ktorého sme vyžrebovali 10 výhercov. Sú to: **J. Hečko**, Bratislava; **P. Bencko**, Jaklovce; **R. Krížák**, Častkovce; **V. Fábry**, Považská Bystrica; **P. Rigda**, Kluknava; **J. Legénová**, Kšinná; **A. Dedíková**, Stará Turá; **J. Kurilecová**, Kuzmice; **I. Ondrašínová**, Šafa a **M. Hgyiová**, Dubnica n/Váhom.

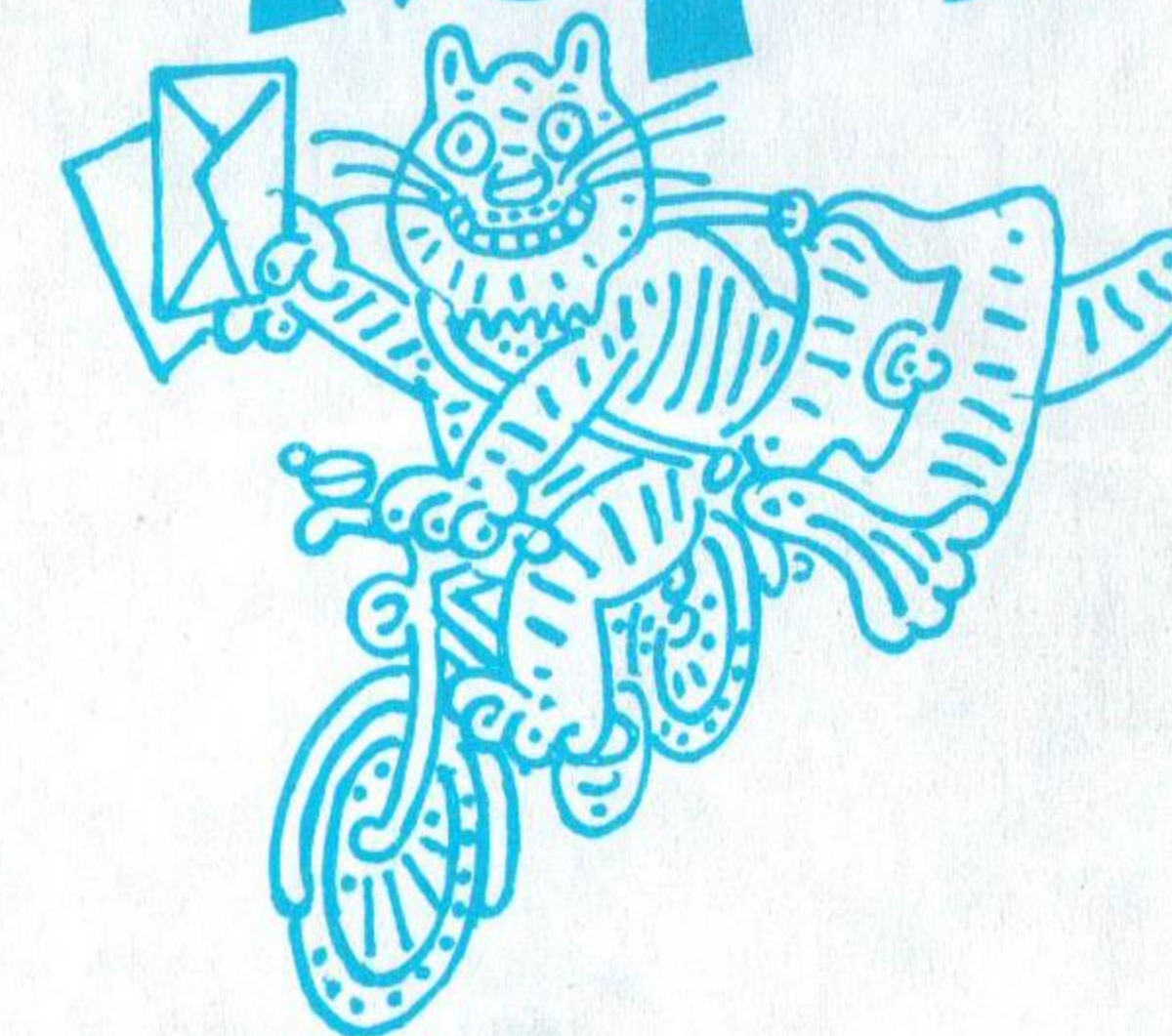
V 6. kole literárnej súťaže sa na vás usmievala Eleonóra Gašparová. Zo správnych lúštitelov sme vyžrebovali: **hospitalizované deti ZŠ** pri NsP A. Žarnova z Trnavy; **žiakov 2.–4. roč. ZŠ** v Čimhovej; **M. Čerešňu** z Palárikova; **L. Svientyho** z Popradu; **P. Hariša** z Martoviec; **M. Habibovičovú** z Komárna; **J. Kovalčíkovú** z Batizoviec; **M. Belku** zo Staškova; **S. Štepanovičovú** z Lubiny a **K. Varešovú** z Veľkého Kýra.

Vítazom srdečne blahoželáme a posielame im pekne knižky.

ALICA DZURENKOVÁ, Slovenský kostolík, ZŠ sv. Uršuly, Bratislava

Z poštárovej kapsy

Slniečko

Keď roztvorím Slniečko,
poskočí mi srdiečko.
Slniečko mám veľmi rada,
čítať si ho neprestanem,
pokiaľ budem mladá.

DIANA FEKETOVÁ,
Komárno

Môj kamarát

Ty, Slniečko moje milé,
teba čítam rád.
Krátiš mi vždy dlhé chvíle,
si môj kamarát.

MARCEL KABÁT,
Podolínec

Slniečk

Umelecký mesačník pre žiakov 1.–5. ročníka ZŠ.
Vydávajú Mladé letá, š. p.
Adresa redakcie: 815 19 Bratislava, Nám. SNP 12.
Telefón 36 44 75, 36 45 67.

Šéfredaktor **ONDREJ SLIACKY**
Redaktorka **Lubica Kepštová**
Grafická a výtvarná úprava **Viera Fabianová**
Jazyková redakcia **Ján Kačala**

Tlač Slovenská Grafia, a. s. Bratislava-Krasňany.
Rozširuje Poštová novinová služba, objednávky prijíma Obchodné stredisko PNS v sídlach okresov a Regionálne stredisko PNS (Bratislava, Trnava, Nitra, B. Bystrica, Žilina, Košice, Poprad).
Objednávky prijíma tiež firma ARES, Laskomerského 14, 831 03 Bratislava, t. č. 07/21 50 53.
Objednávky do zahraničia vybavuje PNS, š. p., Pribinova 25, 813 81 Bratislava. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena jedného výtlačku 5 Sk, ročné predplatné 50 Sk. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia.

Obálku nakreslila OEGA BAJUSOVÁ

Sporme
so Sporkom

SLOVENSKÁ SPORITEL'ŇA, a. s.

Ahoj, kamaráti sporivci! Ďakujeme za všetky kresbičky Sporkov, ktoré ste nám poslali do redakcie. Škoda, že Slniečko nevychádza aspoň na 325 stranách, aby sa doň všetky vmestili. Kresbičku na tejto strane nám poslala Martina Hurná z 3.A. triedy ZŠ Čsl. armády v Prešove. Čaká ju pekný darček zo Slovenskej sporiteľne. Taký istý dostanú za pekné kresbičky Jozef Kravec z Veľkého Šariša, Silvia Kupčuláková z Námestova, Lucia Bútorová z Hronca a Karolko Drlička zo Žiliny.

Tajnička krížovky z 5. čísla Slniečka znie: SPORKO. Všetci ste poslali správne riešenie, ale odmeny zo Slovenskej sporiteľne dostanú iba títo piati súťažiaci: Jozef Kubinec z Makova, Zuzana Demková z Liškovej, Tomár Kovalický z Drienova, Anna Nociarová z Partizánskeho a Martina Karasová z Humeného. Srdečne blahoželáme!

Vy, ktorí ste nevyhrali, neháďte flintu, vlastne ceruzku do žita. Vylúštíte doplňovačku s tajničkou v tomto čísle. Na desiatich, ktorí nám pošlú tajničku, čakajú ďalšie darčeky zo Slovenskej sporiteľne, a. s. Správnu tajničku posielajte na adresu Slniečko, Nám. SNP 12, 831 03 Bratislava.

SPORKOPORADŇA

Už viete, že mám svoj PO BOX. Prichádzajú mi listy, v ktorých ma žiadate o radu. Včera som dostal list od Aničky z Veľkého Krtúša. „Milý Sporko, svoje nasporené peniaze si ukladam do starej podkolienky. Môj brat Fero mi ju „vyňuchal“. Povedal, aby som si peniaze radšej uložila do banky, že sa mi rozmnožia. Čo mám urobiť?“

„Milá Anička, peniaze sa nerozmnožujú, nie sú zajace. Ale tvoj brat Fero to s tou bankou myslel dobre. Ani v banke, ani v sporiteľni sa ti nestratia, ale naopak, rozrastú sa o úrok. Keď si uložíš na vkladnú knižku s 10 % (percentným) úrokom 500 korún, pripíšu ti prvý rok 50 Sk, druhý rok opäť 10 % z tvojho vkladu, to zna-

DOPLŇOVAČKA S TAJNIČKOU

maličký plod banánovníka

tropický plod

studená maškrtka na paličke

morský rak

druh papagája, ktorý rád sedáva v krížovkách
(Ačw)

mená 55 Sk. O päť rokov budeš mať zo svojich 500 korún 805 korún! Doma v starej podkolienke by si mala stále iba 500 Sk. Pravda, ak by ti niekto podkolienku „vyňuchal“.

Na ďalšie listy do Sporkoporadne sa teší Sporko z Vkladnej knižky pre deti a mládež. **Píšte mi** na PO BOX 264, Slovenská sporiteľňa, a. s., Nám. SNP 18, 814 99 Bratislava.

Sporko
z Vkladnej knižky pre deti a mládež

